

Opprydding Nidelva

Rapport fra ryddeaksjon langs
en hel elv

holdnorerent.no

**HOLD
NORGE
RENT**

Rapporttittel

Opprydding Nidelva: Rapport fra ryddeaksjon langs en hel elv

Rapportnummer

HNR- 2503

Dato

17.02.2025

Antall sider

38

Prosjektledere

Maria Waagsnes og Daniel Tjønn Thingvoll

Forfattere

Maria Waagsnes, Silje Marie Kristiansen og John Harald Sand

Fotograf omslagsbilde

Organisasjonen Rænsk

Sammendrag

Denne rapporten oppsummerer ryddeaksjonen langs Nidelva som ble gjennomført 28. august 2024 av Hold Norge Rent i samarbeid med Trondheim kommune og Microchip Technologies. Ryddeaksjonen ryddet over to tonn søppel fordelt over 45 kilometer. Det ble også gjort en analyse av et utvalg av søpla som belyser lokale forsøplingsutfordringer. Analysen inneholder topp ti mest registrerte funn, hvilke funn som er mest utbredt, kilder til forsøpling og materialfordelingen av søpla. Det ble også funnet flere villfyllinger langs elva, og rapporten viser et utvalg av hva slags søppel som ble funnet her.

Denne rapporten er produsert med tilskudd fra

TRONDHEIM
KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Nøkkeltall	4
1 Innledning	5
2. Bakgrunn	6
2.1 Lokalt engasjement.....	6
2.2 Forsøpling langs Nidelva.....	6
2.3 Mål.....	7
2.4 Finansiering.....	7
3 Metode	8
3.1 Organisering.....	8
3.1.1 Ryddegrupper.....	8
3.1.2 Logistikk og utstyr.....	9
3.2 Avfallshåndtering og søppel til analyse.....	9
3.3 Dataanalyse.....	10
4 Resultater og diskusjon.....	12
4.1 Mengder og tilstedeværelse	12
4.1.1 Geografisk fordeling av søpla	14
4.2 Villfyllinger	15
4.3 Kilde- og materialfordeling.....	20
4.3.1 Kildefordeling.....	20
4.3.2 Umiddelbare kilder	21
4.3.3 Materialfordeling	23
4.4 Produkter som inngår i EUs direktiv for plastprodukter.....	24
4.5 Drikkevareemballasje	25
5 Våre anbefalinger.....	27
Appendiks 1: Eksempel på soneinstruks	29
Appendiks 2: Funnprotokoll.....	30
Appendiks 3: Oversikt over soner langs elva.....	34
Appendiks 4: Begrepsliste.....	37

Nøkkeltall

Strekning ryddet (km)	Mengde søppel fjernet (kg)	Antall villfyllinger ryddet	Antall funn registrert
46	2 171	2	3 453

Topp tre funn i antall

	Funnkategori	Antall
1	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	762
2	Godteri- og snacksemballasje	308
3	EPS (isopor)	294

Topp tre vanligste funn

	Funnkategori	Til stede i andel av sonene
1	Drikkevareemballasje	100 %
2	Godteri- og snacksemballasje	91 %
3	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	91 %

1 Innledning

Den 28. august 2024 arrangerte Hold Norge Rent en omfattende ryddeaksjon gjennomført langs Nidelva i Trondheim, i samarbeid med Trondheim kommune, Microchip Technology og en rekke lokale organisasjoner. For å sikre en vellykket ryddeaksjon var det avgjørende å ha med disse aktørene, som bidro med frivillige, lokal kunnskap og faglig kompetanse.

Dette er den første store frivillige ryddeaksjonen langs en hel elv i Norge, hvor vi både engasjerte et stort antall frivillige til å rydde elvebredden og samtidig samlet verdifull kunnskap. Nidelva ble valgt på grunn av sine vedvarende forsøplingsutfordringer og dens viktige rolle for biologisk mangfold, vannkvalitet og som et populært rekreasjonsområde i Trondheim.

Målet med ryddeaksjonen var å fjerne mest mulig søppel og samtidig analysere et utvalg for å få innsikt i hvilken type forsøpling som påvirker området, samt indikatorer på kilder og årsaker til forsøpling. Opprydding av en hel elv er en unik mulighet til å se på lokale forsøplingsutfordringer, og analysere dette for å iverksette tiltak som forhindrer ny forsøpling. Det ble ryddet totalt over 2171 kilo søppel fordelt på 45,55 kilometer, og av dette ble det analysert 170 kilo fra områder fordelt over hele elva.

Ryddesaksjonen langs Nidelva har skapt engasjement og rettet oppmerksomhet mot forsøplingsutfordringene langs Nidelva. Dette gir Trondheim kommune en mulighet til å styrke kommunikasjon og samarbeid mellom frivillige organisasjoner, næringsliv og institusjoner i kampen mot forsøpling. Dataene fra kunnskapsinnhentingene gir verdifull innsikt som kan brukes til å utvikle og iverksette målrettede tiltak.

Hold Norge Rents metode for samarbeid, opprydding og måling av forsøpling langs elven kan tjene som en effektiv fremgangsmåte for å rydde elver og kartlegge lokale forsøplingsproblemer også andre steder i Norge.

Ryddesaksjonen langs Nidelva ble finansiert med midler fra Trondheim kommune og Sparebank 1 SMN.

2. Bakgrunn

2.1 Lokalt engasjement

I 2023 ble Hold Norge Rent kontaktet av Microchip Technology, et internasjonalt teknologiselskap som har kontor i Trondheim. Som del av bedriftens samfunnsansvar får alle ansatte to dager per år til samfunnsnyttige formål og nå var de på utkikk etter et miljøinitiativ som alle ansatte ved Trondheimskontoret kunne delta i. Hold Norge Rent foreslo derfor en omfattende ryddeaksjon langs Nidelva i Trondheim.

Trondheim kommune ble deretter involvert i prosjektet, og har vært en viktig samarbeidspartner gjennom planlegging og gjennomføring. Flere lokale organisasjoner viste engasjement for prosjektet, og bidro aktivt i forkant av og under ryddeaksjonen 28. august. Dette inkluderer Naturvernforbundet, Den Ukrainske foreningen i Trondheim, organisasjonen Rænsk, Lamo marked, Kia, Trondheim bydrift og Trondheim Renholdsverk.

Bilde: Frivillige fra Microchip Technology gjør seg klare til ryddeaksjon langs Nidelva. Foto: Hold Norge Rent.

2.2 Forsøpling langs Nidelva

Forsøpling langs Nidelva i Trondheim har vært et vedvarende problem som blant annet kan skyldes avfall som havner i elva gjennom regnvann og lokal aktivitet i nærområdet. Dette var noe av det vi ønsket å finne ut mer om gjennom kartlegging, opprydding og analyse av forsøplingen langs elvebredden. Nidelva er livsnerven til et bredt spekter av dyreliv, og er et viktig område for bevaring av biologisk mangfold i regionen.

Forsøpling kan skade både vannlevende organismer og de mange artene som er avhengige av elven. I tillegg fungerer elven som transportåre for avfall som føres videre ut i havet.

Nidelva er et populært rekreasjonsområde og er en viktig del av byens grønne infrastruktur. I tillegg knyttes mye av Trondheim kommunes identitet opp mot Nidelva, der man finner flere kulturelle og historiske steder langs elvebredden.

Tidligere er det gjennomført ulike oppryddingsinitiativer langs Nidelva, og Trondheim kommune har vært aktiv i å fremme initiativer for å håndtere søppel langs elva. Som del av Hold Norge Rents kartleggingsprogram for vassdrag og innsjøer i Norge, har en kort strekning av Nidelva blitt overvåket gjennom flere år. Resultatene fra denne overvåkningen viser at det er økt behov for innsats mot forsøpling langs elver i Norge¹. Likevel har det ikke blitt gjennomført en omfattende ryddeaksjon langs hele elvebredden tidligere, hverken langs Nidelva eller andre elver i Norge.

Rydderapporten, Hold Norge Rents årlige oppsummering av ryddeåret, viser også at når det kommer til frivillig opprydding av forsøpling, så er det en liten andel som rydder langs elver og innsjøer sammenlignet med rydding ved kysten. Derfor mente vi rydding av Nidelva var en viktig satsing.

2.3 Mål

Målet for ryddeaksjonen var å fjerne mest mulig søppel langs Nidelva og analysere et utvalg av dette for å innhente kunnskap om mengde, kilder til forsøpling og årsakssammenhenger. Denne kunnskapen gir Trondheim kommune et bedre grunnlag for å kunne jobbe mer målrettet og effektivt mot forsøplingsutfordringene langs elva, samt iverksette nødvendige forebyggende tiltak.

2.4 Finansiering

Rydderapporten som ble arrangert langs Nidelva i Trondheim den 28. august ble finansiert av Trondheim kommune med 50 000 kroner, og Sparebank 1 SMN med 180 000 kroner. Midlene gikk til å dekke prosjektledelse fra Hold Norge Rent, reise- og møteutgifter, samt direkte kostnader knyttet til ryddeaksjonen og analysedagen.

Bilde: Villfylling langs Nidelva i nærheten av Marienborg stasjon. Foto: Microchip Technology.

¹ [Kartleggingsprogrammet for forsøpling langs vassdrag og innsjøer](#)

3 Metode

Dette kapitlet beskriver en forenklet versjon av metoden som ble brukt for å gjennomføre opprydding langs Nidelva. For mer informasjon om metoden, ta kontakt med Hold Norge Rent.

3.1 Organisering

Oppryddingen av Nidelva ble gjennomført i samarbeid med flere aktører som hadde forskjellige roller i arbeidet. Kartlegging av elva og utarbeidelse av metode ble gjennomført av Hold Norge Rent i tett samarbeid med Trondheim kommune og Naturvernforbundet. I forkant av den omfattende ryddeaksjonen var det viktig å investere nok tid til å organisere og legge til rette for en sømløs gjennomføring. Spesielt viktig var det at alle frivillige hadde fått nødvendig informasjon, og følte seg trygge på sitt ansvar under gjennomføringen.

Microchip Technology stilte med 120 av sine ansatte, og var tett involvert i organiseringen av ryddegruppene. I tillegg arrangerte de en sosial samling i etterkant av ryddeaksjonen. De andre lokale aktørene som deltok på ryddeaksjonen, var mindre involvert i planleggingsfasen.

3.1.1 Ryddegrupper

De frivillige som ryddet langs Nidelva ble på forhånd delt inn i ryddegrupper som alle fikk ansvar for en av 24 soner som elva ble delt inn i. Antall frivillige på hver ryddegruppe varierte, da de ulike sonene varierte i størrelse. Dermed ble det estimert hvor mange det var behov for på en ryddegruppe ut ifra størrelse på sone.

Hver ryddegruppe fikk tildelt en soneleder som skulle veilede gruppen gjennom ryddeaksjonen. I tillegg til å ha ansvar for ryddegruppens sikkerhet, utdeling av ryddeutstyr og fremgang underveis, hadde hver soneleder ansvar for avslutningsrutiner i etterkant av ryddeaksjonen. Dette innebar riktig håndtering av avfall, utfylling av registreringsskjema og innsamling av ryddeutstyr. Prosjektleder fra Hold Norge Rent hadde kontakt med soneledere underveis i gjennomføringen.

Alle soneledere deltok på opplæringsmøte i forkant av ryddeaksjonen. Her ble all relevant informasjon på ryddeaksjonen og sikkerhet knyttet til rydding gjennomgått, og det ble satt av tid til å besvare alle spørsmål fra sonelederne. I tillegg fikk alle sonelederne tilsendt et opplæringsdokument, oversikt over ryddegrupper og kart over sin sone (med informasjon om området, parkering og avfallspunkt).

Da flere av de ansatte i Microchip Technology hadde ukrainsk bakgrunn og snakket begge språk godt, ble det en fin løsning å sette de frivillige fra Den Ukrainske Foreningen i Trondheim på gruppe sammen med ansatte herfra. De resterende organisasjonene ble plassert på gruppe med hverandre, og Trondheim kommune var involvert i ulike ryddegrupper.

Bilde: Noen av de 120 frivillige fra Microchip Technology som bidro under ryddeaksjonen. Foto: Hold Norge Rent.

3.1.2 Logistikk og utstyr

Alle soneledere fikk utdelt en pose med alt nødvendig utstyr til ryddeaksjonen, inkludert ryddeutstyr, matpakker, førstehjelpsutstyr, merkeutstyr, vekt og refleksvest til soneleder.

Når ryddeaksjonen var over, hadde soneleder ansvar for å samle inn alt av utstyr og levere dette under samlingen på Nedre Leirfoss. Dette utstyret har Microchip Technology fått, slik at de også neste år kan gjennomføre en ryddeaksjon.

3.2 Avfallshåndtering og søppel til analyse

I forkant av ryddeaksjonen gjorde Hold Norge Rent en avtale med Trondheim Renovasjonsverk (TRV) om å hente avfallet fra ryddeaksjonen. Det ble valgt et sett med punkter i kartet hvor TRV hentet avfallet, og disse punktene ble fordelt slik at de aller fleste sonene hadde et avfallspunkt i umiddelbar nærhet hvor de kunne legge fra seg avfallet etter ferdig rydding. Enkelte soner måtte kjøre et lite stykke til nærmeste punkt.

Noe avfall skulle analyseres dagen etter ryddeaksjonen. Derfor ble hvert ryddelag bedt om å sette til side minst en full søppelsekk til analyse. En ytterligere sekk skulle settes til side ved ekstra lange soner, og dersom rydderne kom over en villfylling skulle denne ryddes for seg, og en ekstra sekk fra villfyllingen skulle også settes til side. Altså skulle

en til tre sekker settes til side fra hver sone. Sekkene til analyse ble markert med blå merkelapper og hentet ved samme avfallspunkter som resten av søpla.

Bydrift i Trondheim hentet sekkene som skulle analyseres og kjørte disse til et eget analyselokale. En ansatt i Hold Norge Rent var med for å bistå med henting og sørge for at sekker til analyse ble hentet fra alle soner.

3.3 Dataanalyse

Dagen etter ryddedagen ble søppelet analysert av Hold Norge Rent etter funnprotokollen fra kartleggingsprogrammet for vassdrag og innsjøer (se appendiks 2). I analysen ble blant annet kilder til forsøpling, materialsammensetningen og de vanligste funnene blant søpla analysert.

Dataanalysen av funnkategorier gjort med underkategoriene «plast» og «ikke plast» ble slått sammen for de funnkategoriene som har disse. Dette gjaldt funnkategoriene som falt under EUs direktiv om plastprodukter² (også kalt SUP-direktivet eller engangsplastdirektivet). En del av analysen gjaldt akkurat disse kategoriene hvor tallene registrert i underkategoriene ble benyttet. Videre ble det laget to samle kategorier for drikkevareemballasje og take-away emballasje.

«Drikkevareemballasje: alt samlet» inkluderte alle kategoriene for drikkevareemballasje, som i utgangspunktet ble fordelt på materialer og opprinnelse. «Totalt take-away emballasje kategorier» inkluderte kategoriene for take-away emballasje (for mat), take-away kopper og take-away lokk.

For å undersøke hvilke forsøplingskilder og hvilke materialer som utgjør hovedutfordringene langs Nidelva ble funnkategoriene plassert i kategorier innenfor kilder og materiale. Noen funnkategorier er vanskelig å plassere i enten kildekategori eller materialkategori. For kildefordelingen ble funnkategoriene med stor usikkerhet plassert i kategorien «Diverse». Dette gjaldt blant annet funnkategoriene «Batterier», «Dekk» og «Elektronikk». For materialfordelingen ble funnkategoriene med høy usikkerhet utelatt fra analysen. For materialfordelingen ble 263 funn utelatt (dette tilsvarer åtte prosent), og inkluderte funnkategoriene som for eksempel «Bilrelatert», «Landbruksrelatert» og «Større gjenstander».

² [Direktiv om plastprodukter - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Bilde: Søppelet fra ryddeaksjonen ble fordelt og telt opp. Foto: Hold Norge Rent.

4 Resultater og diskusjon

4.1 Mengder og tilstedeværelse

Dette kapitlet viser de vanligste funnene fra analysen av søppelet som ble ryddet langs Nidelva. For å vise et nyansert bilde av denne forsøplingen vises både de ti funnene det ble ryddet mest av (vi kaller dette tallrikhet, se tabell 1), og de ti funnene som ble funnet oftest, det vil si ved flest soner, av de 23 sonene som ble analysert³ (vi kaller dette tilstedeværelse, se tabell 2). På denne måten ser vi både forsøpling det er ryddet mye av, og hva som er utbredt langs hele elva. Det er flere fellesnevnerne mellom funn det er ryddet mest av og funn som er ryddet i flest områder. Blant annet er det tre funn på topp fem av begge oversikter: uidentifiserbar plast, drikkevareemballasje og godteri- og snacksemballasje.

Uidentifiserbar plast er funnet det er registrert mest av, med 22 prosent av alle funn, og det er registrert ved 91 prosent av alle soner. Plast er et vanlig materiale som lett brytes opp i mindre biter, så det er ikke overraskende at det er så mye av det. Det ble registrert drikkevareemballasje ved samtlige soner som ble analysert, og det er blant topp fem av funn det ble registrert mest av. Selv med Norges gode panteordning ser vi altså fortsatt mye bokser og flasker på avveie. Godteri- og snacksemballasje er på andre plass både i tallrikhet og tilstedeværelse. Fordi dette ofte spises utendørs mens folk er på farten har denne typen søppel høy forsøplingsrisiko, det vil si at det er lett for denne type søppel å havne på avveie.

At drikkevareemballasje og godteri- og snacksemballasje er på topp fem i begge oversikter viser oss at forsøpling fra personlig forbruk er et stort problem langs Nidelva. Mer om kilder til forsøpling i kapittel 4.3.

Etter likheten på topp fem er det fortsatt fellesnevnerne på topp ti-listene. Glass uten produsentansvar var på topp fire på tallrikhet, og ble registrert ved 65 prosent av alle soner. Dette er for eksempel knust glass, vinduer eller annen type glass som ikke er drikkevare (glassflasker telles under kategorien drikkevareemballasje). Det er registrert take-away emballasje ved 70 prosent av alle soner, og det er på topp syv blant mest tallrike funn. Dette er nok et eksempel på forsøpling fra personlig forbruk. EPS (isopor) er det vanligste funnet av industrielt søppel: Det er et materiale som blant annet brukes i stor grad i bygg- og anleggsbransjen. EPS er registrert ved 70 prosent av alle soner og er det tredje vanligste funnet i tallrikhet.

Det er funnet en del sigarettneiper. Sneiper utgjør 5 prosent av alle funn som ble registrert, men det er ikke på topp ti på tilstedeværelse. Statistikk fra Rydderapporten 2023⁴ viser at tobakksprodukter er det vanligste å rydde langs ferskvann nasjonalt, og det er et kjent forsøplingsproblem i urbane områder. Men det ser ikke ut til å være det største problemet ved Nidelva.

³ I dataanalysen ble 23 av 24 soner inkludert, da registrerings skjemaet for en av sonene forsvant etter analysedagen.

⁴ [Rydderapporten 2023](#)

Tabell 1: Topp ti funn i tallrikhet.

	Funnkategori	Antall	Prosent av totalt antall funn
1	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	762	23 %
2	Godteri- og snacksemballasje	308	9 %
3	EPS (isopor) over 5 cm	294	9 %
4	Glass uten produsentansvar	277	8 %
5	Drikkevareemballasje	219	7 %
6	Sigarettsneiper	187	6 %
7	Take-away emballasje	105	3 %
8	Annet næringsrelatert/industrielt skrap	103	3 %
9	Papir/papp	100	3 %
10	Isolasjonsmaterialer (XPS, skum, glava)	85	3 %

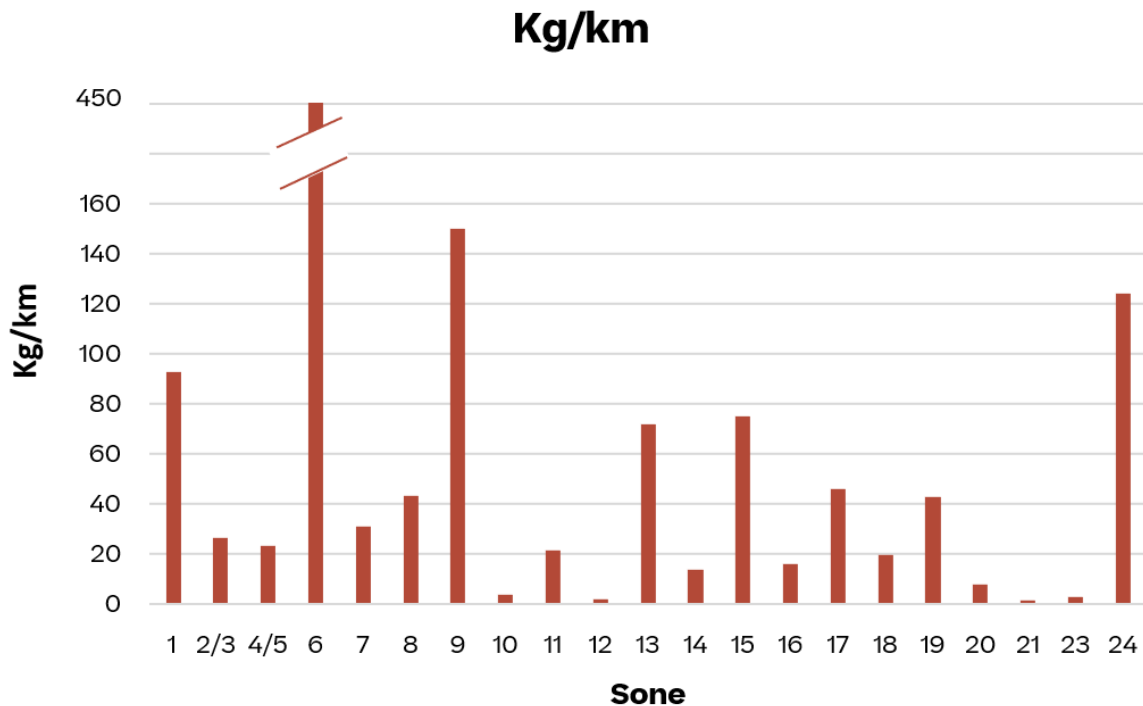
Tabell 2: Topp ti funn i tilstedeværelse (ved hvor mange soner et funn ble ryddet).

	Funnkategori	Til stede på antall soner	Prosent av alle soner
1	Drikkevareemballasje	23	100 %
2	Godteri- og snacksemballasje	21	91 %
3	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	21	91 %
4	Tekstil og sko	17	74 %
5	Take-away emballasje	16	70 %
6	EPS (isopor) over 5 cm	16	70 %
7	Glass uten produsentansvar	15	65 %
8	Annet fritidsrelatert/øvrige rekreasjon	14	61 %
9	Matemballasje	14	61 %
10	Metallgjenstander og skrap	14	61 %

4.1.1 Geografisk fordeling av søpla

Figur 1 viser en oversikt over alle sonene, og hvor mange kilo som ble ryddet delt på lengden av sonen. Når det kommer til geografisk fordeling, er mengden søppel fordelt jevnt langs elva. Nidelva renner gjennom Trondheim by, men også forbi landbruksområder, turstier og friluftsområder, og industrielle områder.

Alle disse områdene har egne risikoer for forsøpling og resultatene fra oppryddingen viser at hele Nidelva er utsatt for forsøpling, og at det ikke er forskjell på sør og nord.

Figur 1: Mengde forsøpling i de forskjellige sonene langs elva, målt i kilo per kilometer. Sone 2 og 3 ble ryddet sammen, og sone 4 og 5 ble ryddet sammen.

Sone 1 er lengst i Nord, der elva renner ut, og sone 23 er lengst i sør (sone 24 ble lagt til etter at resten av sonene ble markert). Se appendiks 3 for en geografisk oversikt over sonene. Sonene var forskjellige lengder, så denne oversikten viser hvilke områder som var mest forsøplet målt i antall kilo ryddet per kilometer.

Det er noe variasjon i hvor mye som er ryddet, men de fleste sonene har ryddet mellom 20 og 100 kilo per kilometer. Vi har sett nærmere på sone 9 og 24, de mest forsøplede sonene etter sone 6 hvor det ble ryddet en stor villfylling ved Marienborg stasjon. Ved begge disse sonene er det ryddet over 100kg/km.

I tabell 3 og 4 ser vi de fem funnene det ble registrert mest av i sone 9 og 24. Det er noe varierende hva som er registrert, men mye av det er industrielt avfall: EPS, isolasjonsmaterialer, rør og rørdeler. Dette kan tyde på at når det oppstår forsøpling fra næringsvirksomhet i området, så samler det seg store mengder.

Tabell 3: Tallrikhet i sone 9.

Funnkategori	Antall	Prosent av totale funn i sonen
EPS (isopor) over 5 cm	27	32 %
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	16	19 %
Rør og rørdeler	14	16 %
Metallgjenstander og skrap	4	5 %
Drikkevareemballasje	4	5 %

Tabell 4: Tallrikhet i sone 24.

Funnkategori	Antall	Prosent av totale funn i sonen
Isolasjonsmaterialer (XPS, skum, glava)	11	16 %
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	9	13 %
EPS (isopor) over 5 cm	5	7 %
Våtservietter - plast	5	7 %
Annet	5	7 %

4.2 Villfyllinger

Dette kapitlet ser på villfyllinger, lokale ulovlige dumpingplasser for avfall, som ble funnet og enkelte som ble ryddet i forbindelse med oppryddingen av Nidelva. Totalt ble det registrert 40 villfyllinger i forskjellige størrelser av de frivillige.

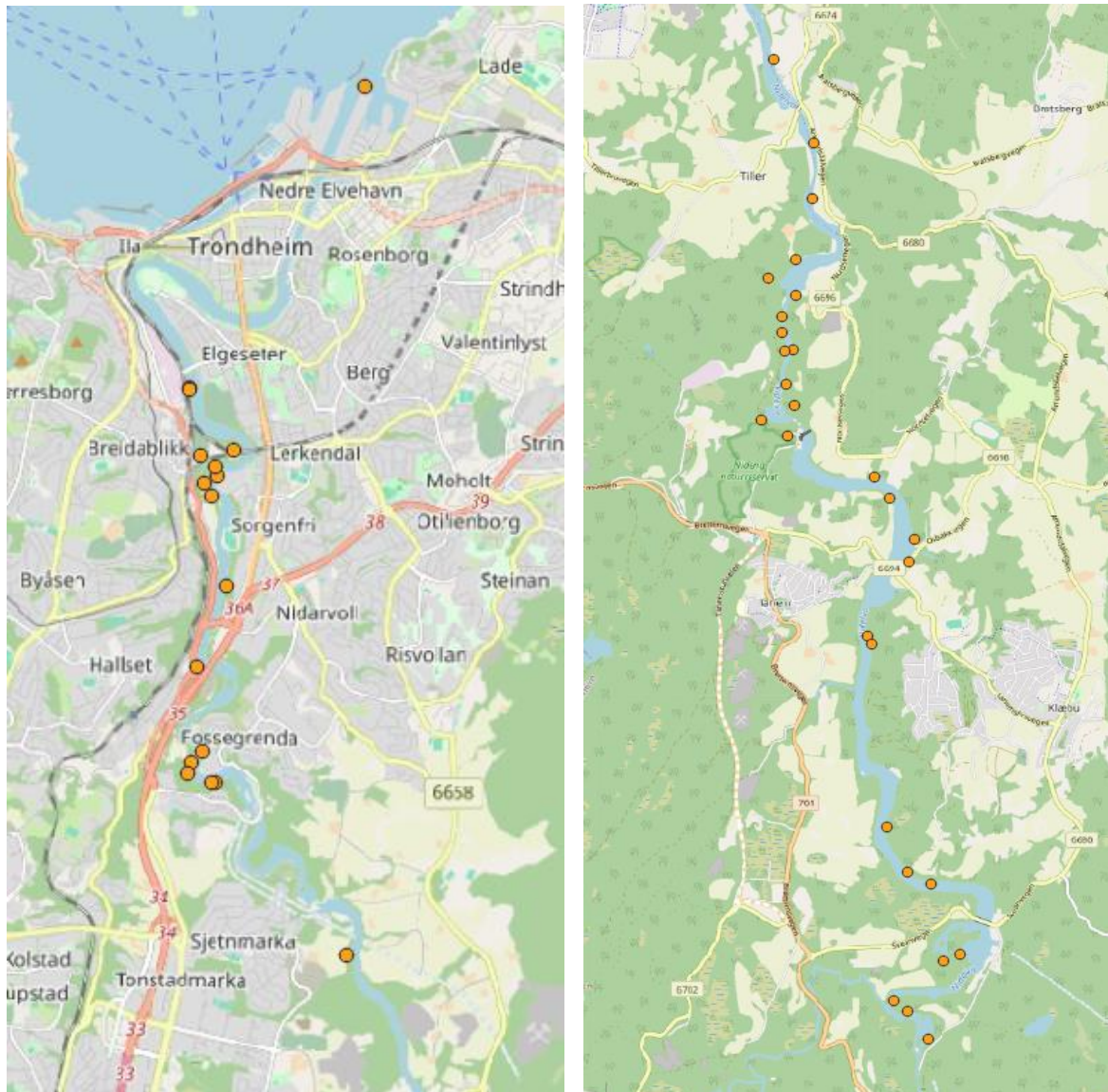
Villfyllinger kan bestå av mye forskjellig type avfall, men dette er ofte preget av større objekter som er dumpet. Mer informasjon om villfyllinger på Hold Nore Rents nettsider⁵. Det er noe mindre data på dette området av analysen, så fokuset vil være på observasjoner og bilder sendt inn av de frivillige. Ved 15 av 19⁶ soner ble det registrert villfyllinger av de frivillige, og dette fordeler seg relativt jevnt langs hele elva. Alle bildene i dette kapitlet er tatt fra forskjellige villfyllinger langs elva.

Bilde: Eksempler på metallgjenstander funnet ved villfyllinger.
Foto: Hold Norge Rent.

⁵ [Villfyllinger](#)

⁶ Tilstedeværelse av villfyllinger er basert på 19 soner fordi to registreringsskjema manglet og fire soner ble slått sammen til to på grunn av lengden på disse.

Bilde: Oversikt over villfyllinger langs Nidelva fra nord (t.v.) til sør (t.h.). De oransje prikkene markerer villfyllinger.

Vi har analysert søppel fra to villfyllinger. Den totale vekten for disse to var 10,5 kg, antall registrerte funn var 168 og tabell 5 viser de fem funnene det ble registrert mest. Disse tallene ble analysert for seg og ble ikke medregnet i de overordnede resultatene, slik at dataen for villfyllinger kan analyseres separat. Det som skiller seg blant de vanligste funnene i villfyllingene er at metall og glassgjenstander utgjør til sammen over halvparten av funnene som ble registrert. Det er funnet en del glass langs resten av elva, men mye lavere andel.

Tabell 5: Topp fem funn i tallrikhet ved to villfyllinger.

	Funnkategori	Antall	Prosent av totalt antall funn
1	Metallgjenstander og skrap	56	33 %
2	Glass uten produsentansvar	34	20 %
3	Tekstil og sko	19	11 %
4	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	12	7 %
5	Drikkevareemballasje	11	7 %

Metallgjenstander og skrap var det vanligste funnet av det som ble registrert. Vi ser ofte store metallgjenstander, som for eksempel tønner, gammelt skrap og lignende ved villfyllinger. Dette kan være avfall som ble dumpet for lenge siden og ble liggende, og som kan være til hinder og skade for dyr og forbipasserende. Mesteparten av søpla som ble ryddet ved villfyllingen ved Marienborg stasjon bestod også av store gjenstander i metall.

Bilde: Søppel fra villfyllingen som ble ryddet ved Marienborg stasjon, samt noen sekker fra resten av analysen.
Foto: Hold Norge Rent.

Villfyllinger består også ofte av forskjellige store objekter som åpenbart er dumpet, og som kan være tid- og ressurskrevende å rydde.

Bilde: Store objekter funnet langs Nidelva. Foto: Trondheim kommune (t.v), Hold Norge Rent (t.h).

Det er stor variasjon i hva slags type forsvøpling man kan finne i en villfylling. Fellesnevneren er at det er avfall som noen ikke har levert til en avfallsstasjon eller på annen måte håndtert uforvarselig. Det finnes forskjellige barrierer som forhindrer riktig avfallshåndtering og som kan føre til at man i stedet dumper avfallet. Eksempler på dette kan være lange avstander til nærmeste egnede avfallsstasjon, gebyr for avfallsinnlevering, ugunstige åpningstider, gamle vaner, dårlige holdninger eller rett og slett manglende kunnskap om de ordningene som finnes.

HNR skulle gjerne undersøke disse årsakene nærmere, for å identifisere gode forebyggende tiltak.

Likevel er det noen type funn som er kjente, som for eksempel dekk og hageavfall. Det er også funnet rester av dumpet rundballeplast ved elva.

Bilde: Store gjenstander funnet ved forskjellige deler av Nidelva. Foto: Hold Norge Rent.

Bilde: Dekk og hageavfall. Foto: Trondheim kommune (t.v.) og Hold Norge Rent (t.h.).

Bilde: Rundballeplast (t.v.) og keramikk og annet gammelt avfall funnet langs elva (t.h.) Foto: Trondheim kommune.

Det er funnet flere tilfeller av vrakbåter langs elva. Vrakbåter er en stor kilde til forurensing og forsøpling, blant annet etter hvert som båten bryter opp i mindre biter plast. Dette er også ressurskrevende å rydde opp og blir derfor ofte liggende og spre plast til det nærliggende området. Vrakbåter er mest kjent som et problem til havs, men vi ser dette også langs elver og innsjøer.

Bilde: Vrakbåter funnet langs Nidelva. Foto: Trondheim kommune.

Villfyllinger kan også bestå av det man kan kalle husholdningsavfall. Det kan for eksempel komme fra gamle private dumpingplasser på egen grunn, og dette fører til at mye historisk avfall blir liggende i grunnen.

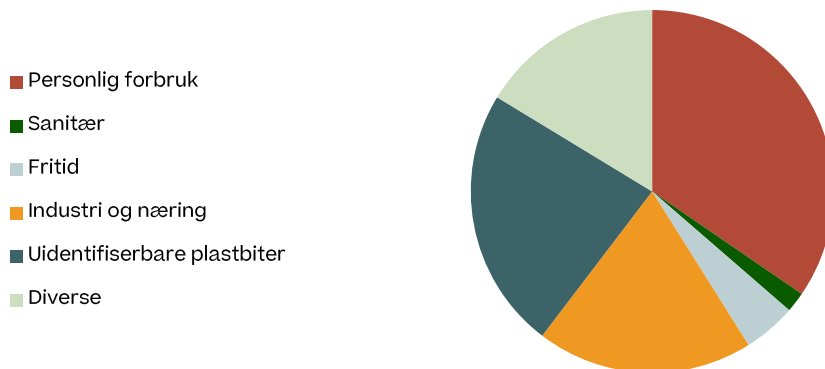
4.3 Kilde- og materialfordeling

For å kunne effektivt sette inn tiltak mot forurensning er det nødvendig å vite hva slags forurensning som finnes og hvor det kommer fra. Derfor er funnene registrert fordelt på kategorier innenfor forurensningskilder og materialer.

4.3.1 Kildefordeling

Den største kilden til forurensning langs Nidelva er personlig forbruk som står for 35 prosent av alle funn som ble ryddet i prosjektet, se figur 2. Personlig forbruk består av «Mat og drikke», «Tobakk», «Drikkevarer», «Poser» og «Rusrelatert», hvorav 49 prosent av forbruket var mat og drikke, før tobakk som utgjør 26 prosent og drikkevarer som utgjorde 19 prosent. Dette er sannsynligvis knyttet til friluftsliv eller turisme langs elva. Det ble ikke registrert fulle avfallsbøtter i noen registreringsskjema under ryddeaksjonen, så det er sannsynligvis andre faktorer som forårsaker forurensningen.

Kildefordeling

Figur 2. Forsøplingen ryddet langs Nidelva fordelt på materialer.

Forsøpling fra industri og næring utgjorde 19 prosent, hvorav den største kilden var EPS (også kalt isopor). EPS er et lett og allsidig materiale som benyttes i diverse næringer, og kan brytes opp, noe som gjør at den lett havner på avveie. Den nest største kategorien innenfor industri og næring var «annet næringsrelatert/industrielt skrap». Dette tyder på mye forskjellig industriell aktivitet langs elva uten at det har vært mulig å identifisere en umiddelbar kilde eller kategori. Se mer om umiddelbare kilder i kapittel 4.3.2.

Uidentifiserbare plastbiter utgjorde 16 prosent, og sammen med kategorien «diverse» på 16 prosent utgjorde disse funnene, som ikke kan fordeles på en spesifikk kilde, nesten en tredjedel av all forsøplingen. Når man ikke kan stadfeste hvilken næring, aktør, eller prosess som er kilde til forsøplingen, er det vanskelig å sette inn målrettede tiltak. Dette understreker at kampen mot forsøpling er utfordrende.

Sanitærartikler var den minste kilden til forsøpling langs Nidelva i denne analysen, og totalt ble det ryddet kun tjue våtservietter, ti sanitæremballasje og tre bomullspinner. Det ble ikke ryddet noen biomedier eller rensefiltre. Sanitæravfall er ofte søppel som er kastet i do og ender opp i naturen via avløpssystemet, særlig som følge av overvann⁷. Dette ser ikke ut til å være en stor kilde til forsøpling langs Nidelva. Dosøppel, som for eksempel bomullspinner, er et større problem i andre ferskvannskilder, for eksempel i Nidelva i Lillestrøm⁸.

4.3.2 Umiddelbare kilder

Under ryddeaksjonen kunne rydderne registrere umiddelbare lokale kilder som de mente pekte seg ut i den spesifikke sonen. Registrering av lokale kilder ble utelatt fra en del av registreringskjemaene, og derfor baserer denne analysen seg på 13 av 24 soner. Av 13 soner tatt med i dataanalysen var det 12 (tilsvarer 92 prosent) som

⁷ Mer informasjon om dosøppel finnes på [Hold Norge Rents nettsider](#)

⁸ [Hold Norge Rent, Rapport Forsøpling langs vassdrag og innsjøer 2022](#)

registrerte turisme og friluftsliv, se tabell 6, som kan samsvare med at personlig forbruk er den største kilden til forsøpling ryddet.

Tabell 6: Umiddelbare kilder registrerte i antall soner.

Lokale kilder	Antall	Prosent
Turisme/friluftsliv inkl. fising	12	92 %
Biltrafikk	8	62 %
Villfylling/dumpet avfall	7	54 %
Bygg/anlegg	6	46 %
Landbruk	6	46 %
Industri/fabrikk/reanseanlegg	3	23 %
Dumpet hageavfall	2	15 %
Havn/marina/kai/småbåthavn	2	15 %
Serveringssteder	2	15 %
Avfallsmottak/miljøstasjon	1	8 %
Annet	1	8 %
Fulle søppelbøtter/minigjenbruksstasjon	0	0 %
Kloakkutslipp, utløp	0	0 %

Biltrafikk ble registrert for 62 prosent av sonene, og kan være en mulig kilde til forsøpling. En rapport av Norwaste⁹ viser at det forsøples 60 millioner gjenstander årlig fra biltrafikk, og at mengden forsøpling korrelerer med biltrafikken. Rapporten peker på at drikkevareemballasje av aluminium forsøples mer enn drikkeflasker av plast, som og samsvarer med funnene fra Nidelva (se neste delkapittel om materialfordeling).

Villfylling ble registrert som umiddelbar kilde på cirka halvparten av sonene, mens tallene fra ryddingen viser at hele 17 soner faktisk inneholdt villfyllinger. Villfyllinger er ressurskrevende å rydde og blir ofte liggende over lang tid, noe som potensielt gjør at for eksempel industrielt søppel kan lekke miljøskadelige stoffer til naturen, at maling og lakk fører til forurensing eller at elektriske artikler blir liggende.

Det var ikke klare sammenhenger mellom det rydderne registrerte som umiddelbare kilder og funnene registrert i sonen. Men noen soner ga indikasjoner på at lokale kilder kunne påvirke forsøplingen. I sone 1, 11 og 13 ble bygg/anlegg registrert som umiddelbar kilde og i disse sonene var det funnet opptil 100 registreringer innenfor

⁹ [Norwaste, Hvor mye plast ender opp langs norske veger 2024.](#)

byggemateriale/byggrelatert, isolasjonsmaterialer (XPS, skum, glava) og EPS (isopor). Slike registreringer av rydderne bør benyttes i større grad i frivillig opprydding, da det kan gi nyttig informasjon til forvaltningsmyndighetene.

4.3.3 Materialfordeling

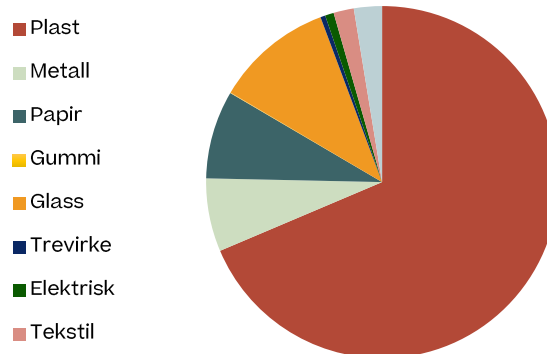
Av all forsøplingen ryddet langs Nidelva var 69 prosent plast, som dermed var den største materialkategorien fra oppryddingen, se figur 3 for materialfordeling målt i antall. Dette er i likhet med resultater fra frivillig opprydding over hele landet i fjor (72 prosent plast, Rydderapporten 2023¹⁰) og kartlegging av forsøpling langs vassdrag og innsjøer (rapport for Forsøpling langs vassdrag og innsjøer 2023¹¹, 74% plast). Disse tallene viser at forsøplingsproblemet langs Nidelva er likt andre deler av landet, og at plast dominerer.

Funnkategorien innenfor plast med flest registrerte funn var «Uidentifiserte plastbiter/gjenstander» som stod for hele 37 prosent av all plasten ryddet. Dette kan ofte være mindre biter av

plastgjenstander som er fragmentert etter å ha ligget lenge i naturen og representerer et mulig problem for dyreliv. Videre er små biter og en større ressurs å rydde da det er tidkrevende å plukke små søppelbiter.

Hvis vi ser bort fra plast i analysen, er det glass, papir og metall som står for de største andelene (henholdsvis 36, 27 og 22 prosent) av forsøpling langs Nidelva, se figur 4. Glass, papir og metall er og de tre materialkategoriene etter plast som er på topp i 2024 i HNRs måling av forsøpling langs vassdrag og innsjøer i Norge¹².

Materialfordeling

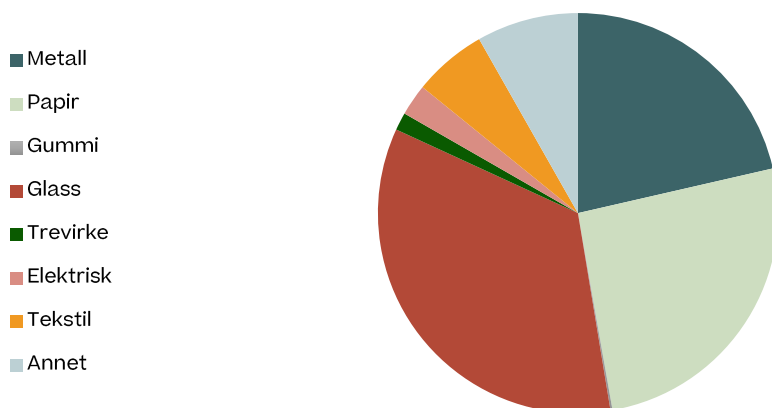
Figur 3. Forsøplingen ryddet langs Nidelva fordelt på materialer.

¹⁰ [Hold Norge Rent, Rydderapporten 2023.](#)

¹¹ [Hold Norge Rent, Rapport Forsøpling langs vassdrag og innsjøer 2023.](#)

¹² [Rapport for forsøpling langs vassdrag og innsjøer 2024](#)

Materialfordeling, ekskludert plast

Figur 4. Forsøplingen ryddet langs Nidelva fordelt på materialer, ekskludert plast.

Materialfordelingen av forsøplingen langs Nidelva skiller seg fra den overordnede problematikken i hele Norge¹³ når det gjelder glass, som står for kun 1 prosent de tre siste årene (sammenliknet med 11 prosent langs Nidelva når plast er inkludert). Dette kan skyldes at det konsumeres mye drikkevarer langs elva i forbindelse med rekreasjon, og at flaskene knuses, da «Turisme/friluftsliv inkl. fiske» ble oppgitt som den vanligste lokale kilden registrert av rydderne, og at blant drikkevaren som ble analysert var 14% glass, se kapittel 4.5. Men dette er en antakelse, og glasset kan stamme fra forskjellige kilder. Glass uten produsentansvar for det fjerde mest tallrike funnet i ryddeaksjonen, og som diskutert i kapittel 4.1 er dette en kategori som favner forskjellig type forsøpling.

4.4 Produkter som inngår i EUs direktiv for plastprodukter

Produkter som inngår i EUs direktiv for plastprodukter stod for 27 prosent av forsøplingen langs Nidelva. Tiltakene innenfor direktivet inkluderer forbud, merking, forbruksreduksjon og produsentansvar, men ikke alle produktene dekkes av alle tiltakene. Av forsøplingen dekket av direktivet var hele 74 prosent plast, som gjør det vanskelig å konkludere med at direktivet har hatt noen effekt på forsøpling av plast.

Funnkategorien for sigarettneiper ble utelukket i analysen av andelen funn som består av plast kontra ikke plast, da det er usikkerhet knyttet til om andelen sneip med og uten plast ble registrert riktig under analysen.

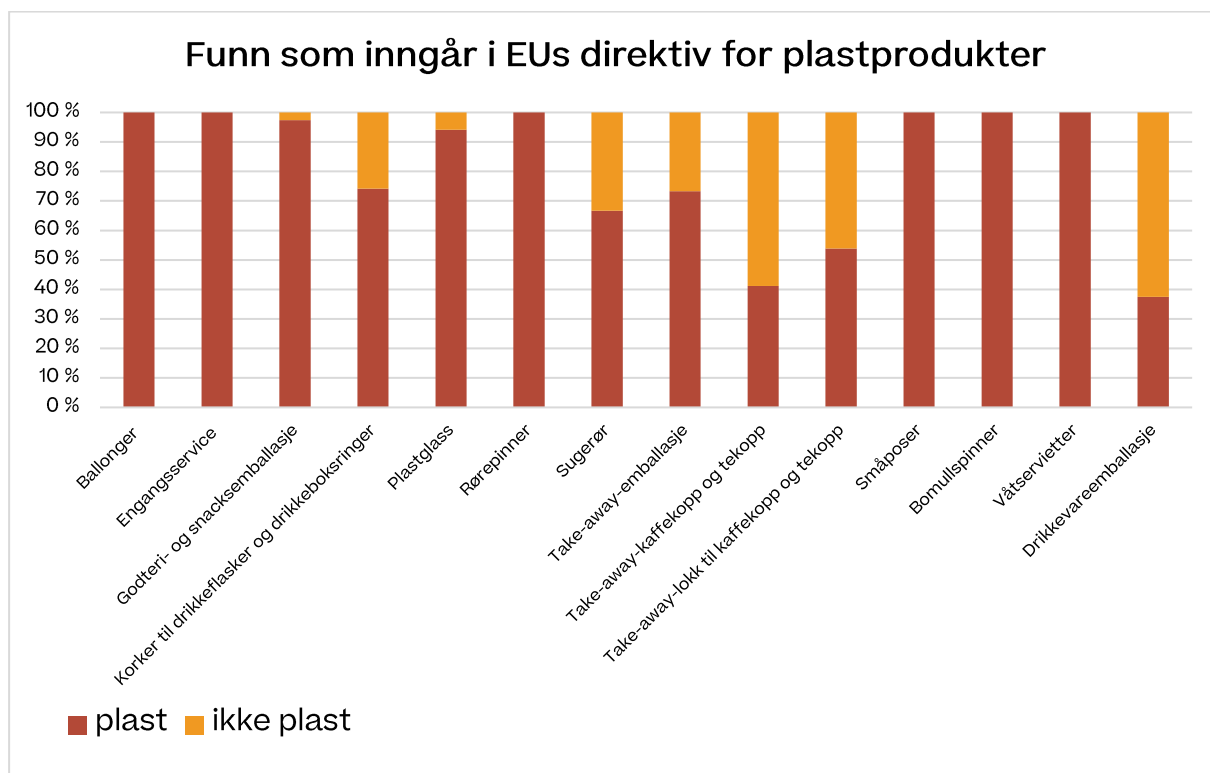
Av totalt 15 funnkategorier, var 6 av kategoriene kun plast (ballonger, engangsservise, rørepinner, småposer, bomullspinner og våtservietter), se figur 5. Blant disse er det et forbud mot engangsservise, rørepinner og bomullspinner (merk at rørepinner kun hadde ett funn og bomullspinner tre). Av 18 engangsservise ryddet var alle plast, som tyder på at disse produktene enten fortsatt er i omløp tross forbud, eller at gammel forsøpling har ligget over tid før ryddeaksjonen ble gjennomført.

¹³ Se rydderapporten [2023](#), [2022](#) og [2021](#)

Kun i to kategorier, take-away kaffekopp og tekopp og drikkevareemballasje, var det færre funn i plast enn i andre materialer enn plast. Take-away kopper er ikke knyttet til et forbud, men direktivet krever at koppene merkes med at de inneholder plast.

Pappkopper har en tynn film av plast på innsiden for å hindre at koppen går i oppløsning når den inneholder væske og denne filmen er vanskelig å identifisere og kan ha ført til at de har blitt kategorisert som papp/papir, selv om de også består av plast. Drikkevareemballasje bestod av 44 prosent metall og 14 prosent glass, og vi ser at andre materialer enn plast også er et forsøplingsproblem. Disse kan være særlig problematiske for dyreliv og mennesker, da metall og glass kan gi kuttskader.

Av take-away emballasje (for mat) var 73 prosent av plast mens 27 prosent var av andre materialer. Selv om det er positivt for miljøet at plastproduksjon og bruk reduseres er det ikke nødvendigvis et tiltak mot forsøpling, og Rydde Nidelva-prosjektet viser at engangsprodukter står for nesten en fjerdedel av all forsøplingen. Her kreves det en reduksjon i forbruk og overgang til ombruk for å få ned denne forsøplingen.

Figur 5. Andel plast og ikke-plast av funnkategoriene som inngår i EUs direktiv for plastprodukter, ryddet langs Nidelva.

4.5 Drikkevareemballasje

På tross av at Norge har et velfungerende panteselement er det fortsatt mange flasker og bokser på avveie, og ved ryddingen langs Nidelva ble dette registrert ved samtlige soner.

Tabell 7 viser en oversikt over forskjellig statistikk over drikkevareemballasjen som ble registrert. Mesteparten av drikkevarene som ble funnet var norske, med 61 prosent av registrerte funn. Av dette var hele 84 prosent flasker eller bokser med pant. Mesteparten av dette var bokser, og dette ser vi også reflektert i materialet det var funnet mest av: omtrent halvparten av alle funn var bokser i metall, med plast på andreplass.

Det er funnet store mengder drikkevareemballasje til alkoholholdig drikke langs elva: 66 prosent av flasker og bokser var med alkohol. Berusede mennesker er mindre bevisste sine omgivelser og øker faren for forsøpling.

Mye av drikkeemballasjen som ble funnet var med kork. Dette kan ha sammenheng med endring i lovverket som nå krevder at korken skal festes på flasken, men det er fortsatt over en tredjedel av drikkevareemballasjen som er funnet uten kork.

Bilde: Drikkevareemballasje registrert dagen etter ryddeaksjon. Foto: Hold Norge Rent.

Tabell 7: Drikkevareemballasje

Opphavsland	Norsk	134	61%
	Ukjent	61	28%
	Utenlandsk	24	11%
Materiale	Metall	97	44%
	Plast	82	37%
	Glass	31	14%
	Annet	4	4%
Alkohol	Uten alkohol	144	66%
	Med alkohol	75	34%
Kork	Med kork	136	62%
	Uten kork	83	38%
Pant	pant	113	84% av norsk
	Ikke pant	21	16% av norsk
Drikkevareemballasje totalt		219	

5 Våre anbefalinger

Her er våre anbefalinger knyttet til oppryddingen av Nidelva i Trondheim. Vi oppfordrer andre kommuner til å ta kontakt med Hold Norge Rent for å diskutere muligheter for å få ryddet egne elver på en ressurseffektiv måte.

Videre arbeid med data

Denne rapporten gir innblikk i flere store utfordringer langs Nidelva. Rapporten gir noen indikasjoner på kildene til forsøpling, så neste steg vil være å identifisere årsaken. Hvorfor skjer forsøplingen, og hvilke tiltak kan man iverksette for å forebygge dette. Videre anbefaler vi å fortsette fokuset på kartlegging av forsøpling. Datainnsamling over tid gjør det mulig å måle tilsig av ny forsøpling, det vil si hvor mye ny forsøpling som oppstår der det allerede har blitt ryddet, og effekten tiltak har.

Arbeid med villfyllinger

Gjennom rydding av Nidelva har de frivillige avduket over 40 villfyllinger i ulike størrelser. Omfanget av disse viser at villfyllinger er et problem som kommunen bør ta tak i. Neste steg vil være å bekrefte lokasjonen til disse, vurdere hvilke fyllinger som utgjør størst risiko for lokalområdet og koordinere opprydding av dem. Mange fyllinger har gammelt avfall, men dersom man finner mye nytt søppel bør kommunen vurdere tiltak som kan forebygge at nye fyllinger oppstår.

Forebygging gjennom bevisstgjøring

Ryddeaksjonen langs Nidelva er et konkret eksempel på hvordan aktører fra ulike deler av samfunnet kan samle seg for en felles sak. Trondheim kommune bør i videre kommunikasjonsarbeid utnytte denne oppmerksomheten til å snakke om viktigheten av avfallshåndtering og sporløs ferdsel. Hold Norge Rent har utviklet ressurser til fritt bruk som oppfordrer til å etterlate naturen #likefinsomfør. På likefinsomfør.no¹⁴ finnes veiledninger og kommunikasjonsmateriell tilpasset ulike utendørsmiljø.

Videre samarbeid og partnerskap

Lokalsamfunnet har vist sterkt engasjement for ryddeaksjonen langs Nidelva, og dette bør utnyttes som grunnlag for videre samarbeid. Vi anbefaler Trondheim kommune å bygge på dette engasjementet ved å styrke partnerskap med frivillige organisasjoner, lokale bedrifter og utdanningsinstitusjoner. Dette vil gjøre det enklere å organisere fremtidige ryddeaksjoner og andre aktiviteter knyttet til forsøpling som involverer innbyggerne.

¹⁴ Hold Norge Rents informasjonsside om sporløs ferdsel: <https://www.likefinsomfor.no/>

Kultur for ansvar og engasjement

Ryddedeaksjonen, sammen med utstillingen av søppelskulpturen GYGA¹⁵, har tydelig vist viktigheten av å holde byen og naturen fri for søppel. Dette engasjementet bør videreføres for å styrke kulturen for kollektivt ansvar mot forsøpling. Et konkret tiltak for å øke eierskapet til lokalmiljøet er å oppmuntre innbyggere, næringsliv og institusjoner til å rydde sine nærområder. Hold Norge Rent arrangerer årlige nasjonale ryddedugnader som alle kan delta på, og informasjon om disse finnes på holdnorerent.no¹⁶. I tillegg er kommunikasjonsmaterieell om dugnadene tilgjengelig til fritt bruk på [Mediebank NTB](https://mediebank.ntb.no)¹⁷.

Næringslivet bør oppfordres til å ta ansvar for eventuelt eget bidrag til problemet ved å ta del i oppryddingsinitiativer og støtte opp finansielt. En videreføring av ryddeaksjonen langs Nidelva med økt involvering av næringsliv og innbyggere, vil bidra til en varig innsats mot forsøpling i lokalsamfunnet.

Bilde: Ordfører i Trondheim kommune, Kent Ranum, deler ut diplom til Microchip Technology for sin innsats under ryddeaksjonen. Foto: Hold Norge Rent.

¹⁵ Artikkel av Trondheim Kommune om søppelskulpturen GYGA:

<https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/nyhetssaker/2024/mot-gyga---soppelkunst-fra-nidelvas-bunn/>

¹⁶ Informasjon om nasjonale ryddedugnader: <https://holdnorerent.no/nasjonale-ryddedugnader>

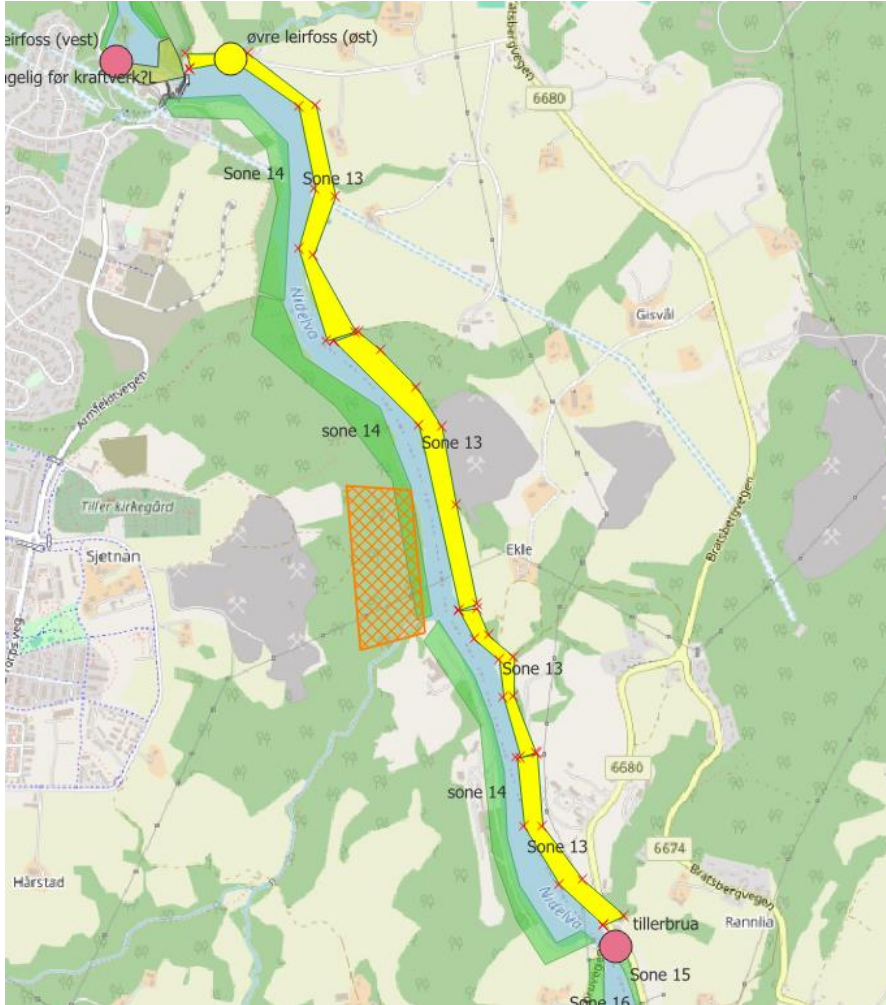
¹⁷ Hold Norge Rents mediebank for kommunikasjonsmaterieell til fritt bruk: <https://mediebank.ntb.no/p/hold-norge-rent>

Appendiks 1: Eksempel på soneinnsstruks

Soneinstrukser – sone 13

Spesifikke hensyn ved sonen

- Landbruk
- Vei

Sone 13 er 3,2 kilometer lang og går fra Øvre Leirfoss til Tillerbrua. Avfallet fra ryddingen leveres ved Tillerbrua hvor det blir hentet. Vi anbefaler å parkere ved Øvre Leirfoss og gå sørover.

Det er landbruk ved deler av sonen. I disse områdene må dere passe på å ikke trække på jorder eller dyrket mark, og holde dere til vannkanten utenfor dette.

Vær varsom der dere rydder i nærheten av vei og hold god avstand.

Fra sone 13 skal det samles inn 2 søppelsekker til analyse. Det er viktig at ingen på ryddelaget får i oppgave å rydde en ting (for eksempel bare snus og sneip), da dette vil påvirke utfallet av analysen.

Appendiks 2: Funnprotokoll

Kategorier:	Antall		Notat
Fritid			
Ballonger (inkl. pinner og deler)	Plast	Ikke plast	
Bleier			
Båtrelatert			
Engangsgrill			
Fiskeutstyr og fiskerelatert			
Forladninger			
Hageavfall			
Hundeposer			
Leker og barneutstyr inkl. emballasje (unntatt bleier og våtservietter)			
Patroner og patronhylser			
Tekstil og sko			
Annet fritidsrelatert/øvrige rekreasjon			
Mat og drikke (produkter eller emballering for inntak av mat og drikke)			
Drikkevareemballasje: Se eget skjema	Drikkevareemballasje: Se eget skjema		Drikkevareemballasje: Se eget skjema
Engangsservice (tallerken, bestikk, ikke take-away, ikke plastglass)	Plast	Ikke plast	
Flerbruksprodukter til bespisning (termos, termokopp, matboks o.l.)			
Glass- og metallemballasje			
Godteri- og snacksemballasje (f.eks. chipspose, sjokoladepapir, nøttepose)	Plast	Ikke plast	
Korker til drikkeflasker og drikkeboksringer (inkl. oblater og fester)	Plast	Ikke plast	
Matemballasje (NB! Hermetikk skal i glass- og metallemballasje. Produkter som spises på farta føres på godteri- og snacksemballasje)			
Plastglass	Plast	Ikke plast	
Rørepinner	Plast	Ikke plast	
Sugerør	Plast	Ikke plast	
Take-away-emballasje (hurtigmat unntatt kaffekopper)	Plast	Ikke plast	
Take-away-kaffekopp og tekopp	Plast	Ikke plast	
Take-away-lokk til kaffekopp og tekopp	Plast	Ikke Plast	
Annen mat og drikke (matrester, nøtteskall)			

Opprydding Nidelva: Rapport fra ryddeaksjon langs en hel elv

Kategorier:	Antall		Notater
Næring			
Armeringsfibre			
Byggerelatert (unntatt isolasjonsmat. og EPS)			
Isolasjonsmaterialer (XPS, skum, glava)			
Isopor/EPS over 5 cm*			
Kanner (f.eks. olje, bensin, kjemikalier)			
Landbruksrelatert (unntatt rundballplast)			
Rundballplast			
Rør og rørdeler			
Sprengkabler/skyteledning			
Strips			
Pakkebånd			
Tau- og garnrester			
Treverk, behandlet/impregneret			
Annet næringsrelatert/industrielt søppel			
Poser (unntatt poser til matemballasje (Mat og drikke) og hundeposer (under fritid))			
Flergangsposer (handlenett, tøyposer)			
Handleposer			
Småposer (NB! Ikke matemballasje, ziplock-poser, ikke rusrelatert)	Plast	Ikke plast	
Søppelsekker og andre større poser/sekker			
Rusrelatert			
Sprøyter og sprøytespisser			
Annet brukerrelatert (f.eks. sprøyteinnpakning og små ziplock-poser)			
Sanitæravfall			
Bomullspinner	Plast	Ikke plast	
Hygieneartikler (f.eks. sjampo, kremer, sminke, deodorant)			
Medisinsk avfall (piller og pillebrett, salver, medisinflasker)			
Munnbind			
Munnhygieneprodukter og emballasje (f.eks. tanntråd, tannkrem)			

Opprydding Nidelva: Rapport fra ryddeaksjon langs en hel elv

Kategorier:	Antall		Notater
Sanitæremballasje			
Smitterelatert (unntatt munnbind, f.eks. hansker, håndspritposer)			
Våtservietter	Plast	Ikke plast	
Tobakk			
Sigarettemballasje			
Snusbokser			
Snusposer			
Sigarettsneiper	Plast	Ikke plast	
Nye tobakksprodukter (elsigaretter osv.)			
Andre tobakksprodukter (inkludert lighter)			
Diverse			
Batterier (unntatt bilbatteri)			
Bilrelatert (unntatt bildekk)			
Brøytestikker			
Biomedier og rensefiltre			
Dekk			
Elektronikk			
Farlig avfall			
Glass uten produsentansvar (knust glass, vindusruter, ikke emballasje)			
Papir/papp (kvitteringer, plakater, papirlømmetørkle, serviett)			
Plastpellets (råplastkuler, nurdles, havfruetårer)			
Større gjenstander (hvitevarer, møbler, sparkesykler, bil)**			
Metallgjenstander og skrap			
Historisk avfall			
Annet**			
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander***			
Uid. biter/gjenstander (ikke av plast) ****			

*En håndfull av biter EPS under 5cm regnes som en bit EPS på 5cm eller over ** beskriv type gjenstand i notater eller Øvrige kommentarer under. ***ting man vet hva er, men som man ikke finner mye av, f.eks. penn, sykkeldekk, kost. Ikke isopor! ****biter eller gjenstander man ikke vet hva er
For produkter som dekkes av engangsplastdirektivet skal det registreres om funnet er av plast eller annet type materiale

Opprydding Nidelva: Rapport fra ryddeaksjon langs en hel elv

Drikkevareemballasje		Plastflasker	Drikkebokser i metall	Glassflasker	Drikkebeholdere annet*	Derav antall med alkohol	Derav antall med kork
Norsk	Pant						
	Ikke pant						
Utenlandsk							
Ukjent							

*Pappbokser, melkekartong, energidrikkposer m.m.)

** Med/uten kork gjelder også med/uten ring for drikkebokser og sugerør for drikkebeholdere med sugerør)

Pant/ikke pant: Pant er om flasken i utgangspunktet var pantbar, selv om den nå er tilgriset/ødelagt el.

Fylles inn etter kartleggingen

Mengde kartlagt i kg (veies med bagasjevekt): _____

Mengde i volum (antall fulle HNR-søppelsekker eller antall liter hvis kjent): _____

Beskriv ev. gjenstand(er) dere ikke fikk fjernet fra måletransektet:

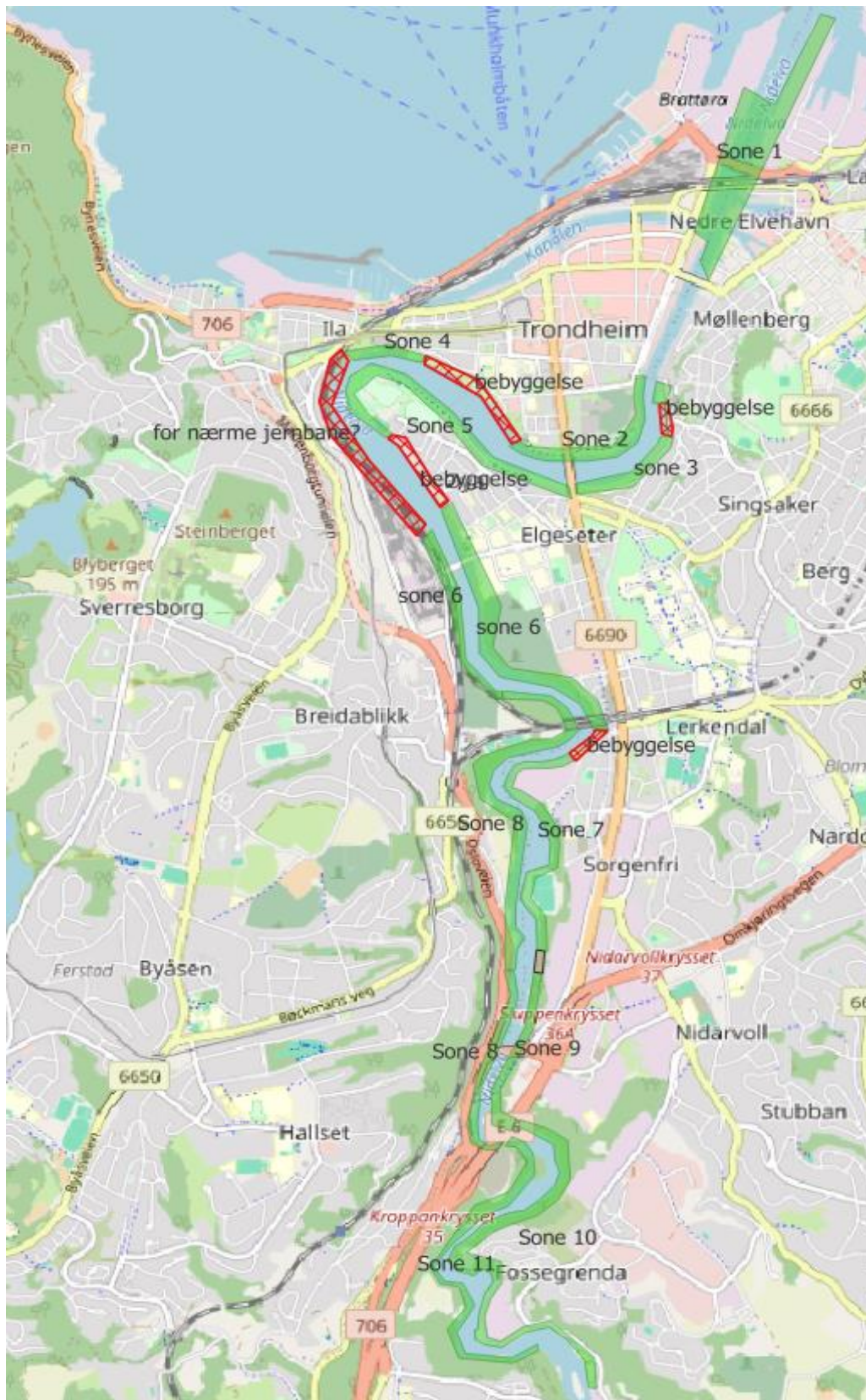
Mulige lokale hovedkilder (flere kryss mulig):

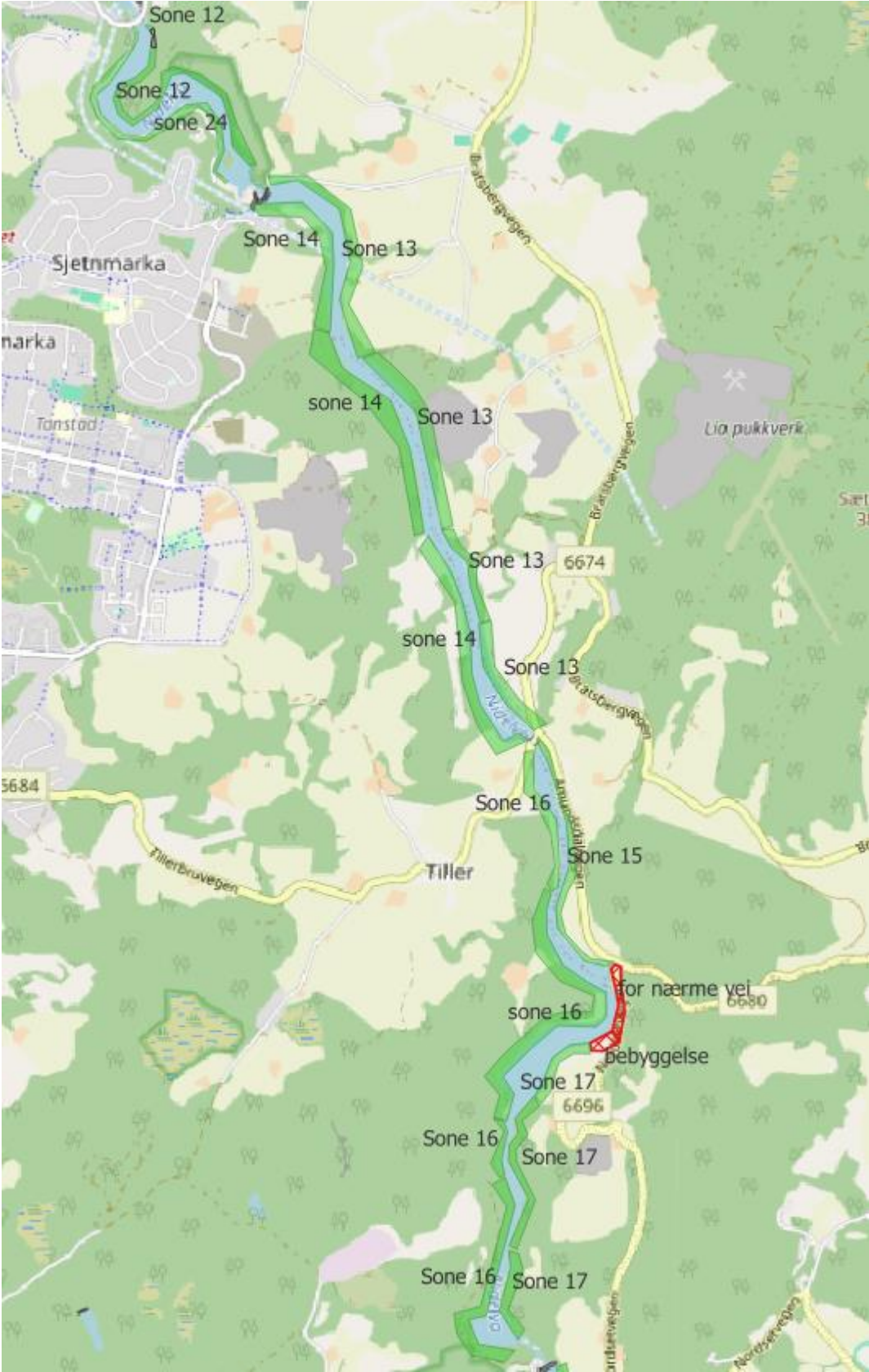
☐ Avfallsmottak/miljøstasjon	☐ Industri/fabrikk/reanseanlegg
☐ Biltrafikk	☐ Kloakkutslipp, utløp
☐ Bygg/anlegg	☐ Landbruk
☐ Dumpet hageavfall	☐ Serveringssteder
☐ Fulle søppelbøtter/minigjenbrugsstasjon	☐ Turisme/friluftsliv inkl. fising
☐ Havn/marina/kai/småbåthavn	☐ Villfylling/dumpet avfall
	☐ Annet (kommenter under)

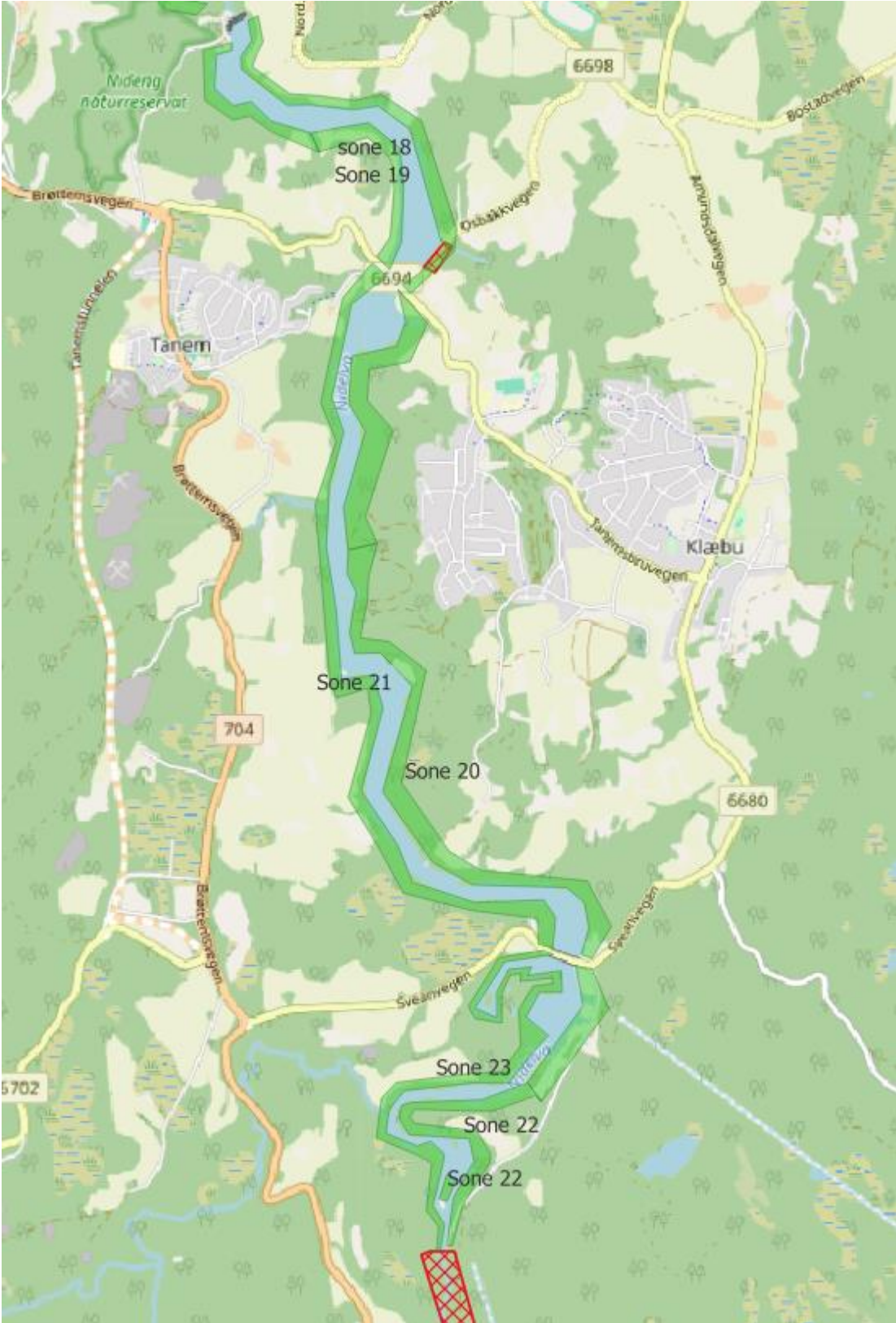
Øvrige kommentarer til kartleggingen, funn eller kommentarer om kilder (ved avkrysning på Annet eller detaljer om andre kilder):

NB! Metoden for kartlegging av forsøpling langs vassdrag og innsjøer skal kun brukes etter avtale med Hold Norge Rent

Appendiks 3: Oversikt over soner langs elva

Appendiks 4: Begrepsliste

Avfall på avveie Avfall på avveie er avfall som har kommet ut av de ordinære avfallsstrømmene og havnet i naturen eller et annet sted avfallet ikke skal være. Avfall på avveie er forsøpling.

Forsøpling Tømming, etterlatelse, oppbevaring eller transport av avfall slik at det kan virke skjæmmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Forsøpling inkluderer også gjenstander som ikke har blitt kassert, men som f.eks. har havnet på avveie fordi disse er blitt mistet eller gjenglemte.

Forsøplingskonsekvens Graden av skade forsøplingen gjør. F.eks. har fiskeredskaper ofte høy forsøplingskonsekvens fordi forsøpling av denne funntypen fører til stor skade på dyrelivet i havet.

Forsøplingsrisiko Faren for at noe ender som forsøpling. F.eks. har produkter som markedsføres som nedbrytbare stor forsøplingsrisiko, fordi de kan gi inntrykk av at forsøplingskonsekvensen er lav.

Funn/forsøplingsgjenstander Produkter, emballasje eller biter av produkter og emballasje som har havnet på avveie/ endt opp som forsøpling, blitt funnet i et måleområde og registrert i registrerings skjema under en måling.

Funnkategorier Overordnet kategori for forsøplingsgjenstand/funn. Funnkategoriene brukt i protokollen for kartleggingsprogrammet for vassdrag og innsjøer er fritid, mat og drikke, næring, poser, rusrelatert, sanitæravfall, tobakk og diverse.

Funnregistreringsskjema Den delen av protokollen hvor det registreres type og antall søppel under selve kartleggingen.

Innlandsforsøpling Forsøpling som ikke befinner seg langs kysten eller på strender rundt øyer, men som er avfall på avveie lenger inn i landet.

Kartlegging Måling av forsøpling i henhold til protokoll innenfor et geografisk begrenset område og innenfor en viss tidsbegrensning.

Kilde I denne rapporten skiller vi mellom overordnede kilder (kategori, bransje, produsent) og umiddelbare kilder (f.eks. fulle søppelbøtter, lokalt arrangement, friluftsliv, uteservering).

Måling Datainnsamling i henhold til protokoll i forbindelse med kartlegging.

Ombruk Ombruk er når produkter og emballasje er utformet og brakt i omsetning med den hensikt å kunne brukes flere ganger til sitt opprinnelige formål, i motsetning til engangsprodukter og -emballasje.

Protokoll Standardisert sett med regler for kartlegging og registrering. Se protokoller brukt i vassdrag og innsjøer-programmet i appendiks 2.

Registreringsskjema Liste over funnkategorier og funn som skal registreres.

Søppel Produkter og emballasje som oppbevares eller har blitt tømt, etterlatt eller transportert slik at det kan virke skjæmmende eller være til skade eller ulempe for miljøet.

Tilsig/tilkomst I denne rapporten brukes tilsig for å beskrive ny tilførsel av forsøpling til steder som har vært ryddet fri for søppel før.

Villfylling En ulovlig søppeldyngje, gjerne bortgjemt i skog eller annet utilgjengelig sted.

**HOLD
NORGE
RENT**

